

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOFOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

Observațiuni asupra unor lacune din regulamentul actelor de stare civilă, de d-l George D. Nedelcu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalla Curte de casațiune și justiție, secțiunea 1*: V. C. cu Consiliul de disciplină al corpului de avocați din Iași.

Tribunolul Ilfov, secțiunea 1: Constantin Berlescu cu Primăria Capitalei.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R. Centenarul Baroului din Paris.*

OBSERVAȚIUNI ASUPRA UNOR LACUNE

DIN

REGULAMENTUL ACTELOR DE STARE CIVILĂ

(URMARE)¹⁾

9. *Inscrierea numelui mamei naturale în actul de naștere al copilului.*

Art. 43 din codul civil cere ca actul de naștere să arate deslușit «ziua, ora, locul nașterii, sexul copilului, prenumele ce i se va da la botez, precum și numele de familie, profesiunea sau meseria și domiciliul tatălui, mamei și al martorilor».

Se știe discuțiunea la care a dat loc acest articol, cu privire la chestiunea dacă numele mamei naturale trebuie arătat, fără voia ei, în actul de naștere al copilului.

D-l D. Alexandresco, în cartea sa, *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român*, a adunat toată doctrina și jurisprudența română și străină în această privință, exprimându-și părerea că numele mamei naturale nu trebuie să fie niciodată arătat fără știrea ei (ed. 2-a, tom. I, pag. 422 și urm.; tom. II, pag. 345).

În practică, numele mamei naturale se înscrie în tot-

deauna în registre. Declarantul îl arată, iar oficerul de stare civilă îl înregistrează, fără să existe vre-un text de lege, și în contra dispozițiilor art. 43, care nu se referă decât la părinții legitimi.

Înregistrarea numelui mamei naturale are urmări, și poate ridica chestiuni complicate când va fi vorba de recunoașterea copilului, de dovedirea filiațiunii, etc.

Controversa asupra puterii actului de naștere în care numele mamei naturale e arătat fără voința ei, este îndestul de cunoscută.

După legislațiunea noastră, copilul natural are, în privința mamei, drepturile copilului legitim.

Practica ce se urmează la noi, de a se trece în registrele de stare civilă numele mamei naturale, este datorită *notelor* de care sunt însoțite formularele actelor de stare civilă, publicate în *Monitorul oficial* No. 273 din 14 Decembrie 1866, când s'a publicat a doua oară «fidel» regulamentul pentru serviciul actelor de stare civilă, pus în aplicare la 1 Ianuarie 1867. Acest regulament a modificat regulamentul pentru punerea în aplicare a cap. 1, 2, 3, 4, 5 și 6 dela titlul II din codicele civil, privitor la actele stărei civile, publicat împreună cu formularele necesarii pentru înscrierea în registre a actelor de stare civilă, în *Monitorul oficial* No. 118 din 2 Iunie 1865.

Formularul No. 1 pentru «actul de naștere» din regulamentul dela finele anului 1866, are:

Nota a, care lămurește: «dacă copilul este natural, enunțarea de sub No. 3 va trebui să fie formulată astfel: *ala casa mamei sale cu No. . . din strada* »¹⁾, de oarece

1) Cuvintele «la casa mamei sale cu No. . . din strada . . .» lipsese din *Monitorul oficial*; ele se găseseră în formularele dela urma fascioarei V a *Cómentariului codicelor României* (Codicele civil), de Alexandru Crețescu (1865).

1) Vezi *Dreptul* No. 75 din 1910.

în asemenea caz, numele tatălui nu poate figura cu nici un mod în actul de naștere, după codicele civil al nostru», și

Nota b, care explică: «pentru acelaș cuvânt, enunțarea de sub No. 4 a actului de naștere al unui copil natural, nu va putea cuprinde decât pe mama sa».

Aceste «note» au făcut ca chestiunea arătării numelui mamei naturale în actul de naștere al copilului, să se controvezeze, pe când atât după art. 43 din codul civil, coroborat cu celelalte texte cu care e în legătură, cât și după spiritul consiliului de Stat care a elaborat codicele civil, și al celor cari au regulamentat punerea în aplicare a codicelui civil, cu privire la actele de stare civilă, chestiunea nu suferă discuțiune.

Consiliul de Stat, când a elaborat codul civil, nu a înțeles să se permită trecerea numelui mamei naturale, fără voia ei, în actul de naștere al copilului.

Intențiunea consiliului de Stat o arată Alexandru Crețescu, — consilier de Stat, care a luat parte la lucrarea codului civil — în a IV-a fascioară ce a publicat pentru *Comentariul Codicelor României Alexandru Ioan I* (Codicele civil).

Vorbind de art. 43, la pag. 235, Alexandru Crețescu explică astfel:

«Este vorba de copiii născuți în căsătoria legitimă.

«Legea voește să se adevereze în privința lor: 1) faptul nașterii; 2) însușimea copilului; și 3) legătura dintre dânsul și părinții săi. Cât pentru copiii din flori, acest al treilea punct, după sistema care a biruit la desbaterea legii asupra copiilor naturali în consiliul de Stat, va trebui să fie totdeauna trecut sub tăcere, în actul de naștere, în ceace privește pe tatăl lor. De mama unui copil din flori se va face arătare, în actul de naștere, dacă una ca aceasta ar fi cu primirea ei, la din contra, nu».

Această explicațiune este însoțită de o notă. Se pare că Al. Crețescu nu împărtășcă părerea care a biruit în consiliul de Stat, căci în nota din josul paginii adaogă:

«Nu este locul aici de a intra în dezbaterea acestei celebre chestiuni; tratând despre paternitate și filiațiune, o vom putea expune cu toată amplitudinea. Asemenea ne rezervăm a aprecia la locul său, sistema adoptată de consiliu în privința copiilor naturali».

Orcare ar fi fost părerea lui Crețescu, eră o părere izolată.

Consiliul de Stat, în conformitate cu spiritul în care a elaborat textele din codul civil, cu privire la actele de stare civilă, a întocmit în anul 1865 și regulamentul pentru punerea în aplicare a acestei părți din codul civil, precum și formularele după cari să se facă înscrierea în registrele de stare civilă.

Că regulamentul a fost întocmit de consiliul de Stat, se vede din decretul domnesc publicat în *Monitorul oficial* No. 118 din 2 Iunie 1865, care are următoarea cuprindere:

ALEXANDRU IOAN I

«Cu mila lui Dumnezeu și voința națională,
«Domn Principatelor-Unite-Române;

«La toți de față și viitori sănătate.

«Asupra raportului Ministrului Nostru Secretar de Stat la Departamentul de Interne, Agricultură și Lucrări publice, sub No. 12220, prin care ne supune la întărire *regulamentul elaborat de Consiliul Nostru de Stat*, pentru aplicațiunea Capitolelor 1, 2, 3, 4, 5 și 6 dela Titlul II din Codicele civil;

«Am decretat și decretăm, am întărit și întărim ce urmează:

REGULAMENT

«pentru punerea în aplicațiune a Cap. 1, 2, 3, 4, 5 și 6 dela Titlul II din Codicele civil, privitor la actele stărei civile», etc.

Printre formularele cari însoțesc regulamentul, se găsesc: formularul No. 1, cu titlul «declarațiune de nașterea unui copil legitim făcută de tată»; formularul No. 2, cu titlul «declarațiune de nașterea unui copil legitim făcută de medic, chirurg, moașă sau alte persoane cari ar arăta că cunosc pe mamă; și, în următoarea cuprindere, formularul No. 3:

Declarațiune de nașterea unui copil natural

«In anul . . . luna . . . la ora . . . înaintea noastră, primarul comunei . . . oficer al statului civil al acestei comune, plasa . . . județul . . . s'a înfățișat D . . . care a declarat că în anul . . . luna . . . ziua . . . ora . . . s'a născut în casa din . . . strada . . . No. . . din această comună un copil de sex . . . din părinți necunoscuți . . . : declarantul ne-a înfățișat copilul și i-a dat prenumele și numele de . . .

«Zisele declarațiunii și prezențațiunea s'a făcut în fața D . . . și a D . . .

Declarantul și martorii au subscris împreună cu noi acest act de naștere, după ce li s'a dat citire de dânsul 1).

La începutul anului 1866, ministrul de interne, agricultură și lucrări publice, «pentru ca să lămurească pe deplin modul înscrierii și facerii formalităților actelor de

1) Ministrul de interne, agricultură și lucrări publice, C. Bozianu, în vederea aplicării dispozițiilor codului civil privitoare la actele de stare civilă cu începere dela 1 Iulie 1865, prin circulara No. 12701, publicată în *Monitorul oficial* No. 122 dela 6 Iunie 1865, a dat instrucțiuni primarilor comunelor urbane și rurale, atrăgându-le atențiunea asupra formalităților ce trebuiesc să păzească la facerea actelor de naștere, căsătorie și moarte, și a publicat din nou în acelaș număr al *Monitorului oficial*, formularele pentru actele de stare civilă, însoțite de note explicative.

Între aceste note, la formularul No. 3, pentru declarațiunea de nașterea unui copil natural, se găsește la cuvintele *din părinți necunoscuți*, nota cu No. 15, care explică: *iar dacă mama voește a se face cunoscută, atunci se pune și numele și prenumele femeii.*

stare civilă, și astfel în privința nouilor regule prescise de lege în această materie, salutarele (principii ce conține noul codice civil să nu rămână ca o literă moartă...), prin circulara No. 999 dela 18 Ianuarie 1866, a dat instrucțiuni prefectilor de județe, asupra cazurilor de naștere, asupra cazurilor de căsătorie și asupra cazurilor de încetare din viață.

Reproduc din circulară numai partea privitoare la cazurile de naștere.

Domnule Prefect,

«Cu toate că prin îndestulătoare instrucțiuni vi s'a explicat toate modurile de procedare la înscrierea nouilor acte civile, dar de oarece cu ocaziunea convocării d-lor raportori statistici în București li s'a mai dat multe lămuriri și verbale, am găsit de trebuință ca toate acestea să le pun și în vederea d-v., astfel ca să nu mai rămână nimic neprevăzut sau de îndoit.

«Asupra înscrierii cazurilor de naștere, consiliul de igienă publică din Capitală, luând în observare că prin aducerea copiilor, îndată ce se nasc, la localul burourilor ofițerilor stărei civile, atât în timp de iarnă când este frigul simțitor, precum și vara când este căldura prea mare, se pot provoca mai multe feluri de vătămări la sănătatea acelor copii, s'a găsit de cuviință a se adopta următoarele dispozițiuni cari sunt îndestulătoare a garanta înscrierea exactă a cazurilor de naștere :

1) «Când se naște un copil din părinți legitimi și tatăl copilului este acasă, este dator să vină însuș la primărie, însoțit de doi martori, și să declare nașterea copilului, și pe temeiul unei asemenea declarațiuni se va înscrie copilul în registre.

«Primarul însă (dacă va avea vre-o bănuială asupra adevărului declarațiunii) poate să cerceteze la locuința tatălui spre a se încredința dacă în adevăr femeea sa legitimă a născut acel copil și dacă este de sexul care s'a declarat.

2) «Când lipsește tatăl de acasă, sau se află bolnav, în neputință de a veni la primărie și femeea sa legitimă va naște un copil, atunci declarațiunea verbală despre nașterea copilului se face la primărie de către moașă, medicul, chirurgul sau alte persoane cari se vor fi aflat față la naștere și vor arăta, în prezența a doi martori aduși tot de declaranți, că cunosc pe tatăl și pe mama; și pe temeiul acestei declarațiuni, primarul va înscrie actul de naștere, rămânând apoi că dacă va avea vre-o bănuială, să facă cercetarea menționată la art. 1.

«Tot asemenea se va urmă și când femeea va naște călătorind fără soțul ei; în asemenea caz însă primarul este dator a trimite o copie după actul de naștere în scris către primarul dela locul unde se va fi aflând domiciliată femeea care a născut călătorind; și oarece primar va primi asemenea copie de act, este dator a-l trece și el îndată în registru.

3) «Când se naște un copil natural (adică din părinți necunoscuți), atunci declarația despre nașterea lui se face tot de către moașă, medic, chirurg, sau alte persoane cari s'au aflat la naștere, sau de către persoana în casa căreia a născut, față cu doi martori aduși de dânsii.

«În asemenea cazuri însă, cât privește prenumele și numele tatălui, prenumele și numele mamei, se înscrie în registru numai dacă declarantul va cere aceasta după voința tatălui sau a mamei, la caz contrariu, dacă nu va voi să se declare nici tatăl, nici mama, primarul nu va trece în registru nici numele tatălui, nici al mamei.

Primarii vor fi supuși la grele penalități dacă vor înscrie în registru numele tatălui sau al mamei unui copil natural, fără voința lor.

Ministru (ss) General Florescu.

Cele spuse mai sus, arată îndestul că până la 1 Ianuarie 1867, când s'a pus în aplicare noul regulament pentru serviciul actelor de stare civilă, nici vorbă nu putea fi despre controversa asupra înscrierii numelui mamei natural, fără voia ei, în actul de naștere al copilului.

Intențiunea legiuitorului era clar exprimată și de primul explicator al codului civil, Al. Crețescu, și de cei cari au regulamentat punerea codului civil în aplicare, și de acci cari vegheau la aplicarea întocmai a nouilor reguli prescise de lege în materia actelor de stare civilă.

Formularele cari au însoțit noul regulament dela finele anului 1866 au rătaieit spiritele.

Aceste formulare nu sunt decât formularele, cu «notele» lor, dela stărișitul fascioarei V a «Comentariului codicelui civil» de Alex. Crețescu (pag. 285 și următoarele).

Crețescu, ca să-și îndeplinească datoria de a se conformă programului publicațiunii sale, dând la finitul fiecărui titlu din codul civil ce explică, un formular complet de actele relative, a dat și formularul actelor de stare civilă.

«Pe de altă parte — zice Crețescu la pagina 281 — într'o scriere privată ca aceasta, am putut avea toată latitudinea asupra alegerii unui deosebit metod de a prezenta aceste formule, de oarece scopul nostru nu putea fi de a da modele după care să se poată calca un act civil oarecare, ci de a pune pe cei ce nu știu, în stare să învețe a redacta un act civil, fără să aibă un model înainte».

La întocmirea formularelor, Crețescu a avut de normă practica ce se urmă de către ofițerii de stare civilă din Franța, introducând, după cum însuș declară «puține și ușoare modifițiuni, dictate de prescripțiile codicelui român» (pagina 281).

Notele, dar, a și b din josul formularului No. 1 pentru

«actul de naștere», care însoțesc regulamentul dela finele anului 1866¹⁾, nu au nici o putere legală, nu trebuiesc ținute în seamă. Ele, după cum am arătat mai sus, nu sunt decât «notele» lui Al. Crețescu și nu exprimă decât părerea izolată a acestui consilier de Stat, părere care a fost reprodusă — cu băgare de seamă, sau fără băgare de seamă, nu pot ști — de cei însărcinați cu modificarea regulamentului din 1865.

Chiar după ce s'au strecurat aceste ilegale «note» a și b, în josul formularelor dela urma regulamentului actelor de stare civilă din 1866, în mintea celor ce duceau grija aplicării codului civil, în materia actelor de stare civilă, a rămas tot ideea că copilul natural trebuie înscris «din părinți necunoscuți», conform formularului No. 3 din regulamentul dela 1865, dacă mama nu voește să-și declare numele.

În anul anul 1869, Mihail Kogălniceanu, ca ministru de interne, modificând regulamentul actelor de stare civilă în unele puncte, a introdus și dispozițiunea ca actul de recunoașterea unui copil (art. 48 din codul civil) să se înscrie în registrul pentru nașteri.

În circulara No. 16635, publicată în Monitorul Oficial din 2 Noembrie 1869, pentru aplicarea acestei dispozițiuni, Kogălniceanu vorbește de înscrierea copilului natural ca născut «din tată și mamă necunoscuți», deci fără respectarea notelor a și b, după care numele mamei naturale trebuie arătat.

Chestiunea rămâne limpede: după legislațiunea noastră, numele mamei naturale nu trebuie arătat, fără voia ei, în actul de naștere al copilului.

Ofițerul de stare civilă nu poate să înscrie numele mamei naturale, decât dacă declaranții afirmă că cu voia ei îi declară numele. Altfel, copilul va trebui trecut ca «din părinți necunoscuți». Și, în cazul acesta, numele sub care are a fi înscris copilul, îl va arăta declarantul.

D-l D. Alexandresco, în *Explicațiunea dreptului civil* (ed. 2-a, vol. I, pag. 425) învață că decăteori declaranții nu arată numele mamei naturale, copilul se va înscrie ca născut din tată și mamă necunoscuți, și *oficerul stărei civile îi va da un nume*.

Numai în cazul copiilor găsiți (art. 44 codul civil), ofițerul de stare civilă este îndrituit să dea un nume și

1. Acest regulament a fost publicat întâia oară în Monitorul Oficial No. 265 din 3 Decembrie 1866, însoțit numai de 3 din formularele pentru actele stărei civile.

În Monitorul Oficial No. 273 dela 14 Decembrie 1866, regulamentul este publicat din nou, (fiindcă întâia oară «nu s'a publicat fidel după text», zice o notiță în josul paginei), împreună cu referatul ministrului de interne, Ion Ghica, către consiliul de miniștri, prin care se arată motivele modificării regulamentului dela 1865, și a formularelor ce-l însoțeau. Regulamentul este însoțit de formularele pentru actele de stare civilă, în completul lor.

Referatul către consiliul de miniștri, motivează că formularele dela 1865 sunt prea multe și aduc oficerului stărei civile «nedumeriri și chiar erori asupra alegerii celei mai potrivite dintr'insele».

prenume copilului. Nu se poate pune în aceeași categorie copilul căruia nu i se declară numele mamei naturale, cu copiii găsiți.

Regulamentul din 1865, în formularul No. 3, lămurește că numele și prenumele copilului prezentat ca din părinți necunoscuți, le va arăta declarantul.

Acesta fiind formularul întocmit de consiliul de Stat, în conformitate cu dispozițiunile din codul civil privitoare la materia actelor de stare civilă, el cată să fie reintrodus în regulamentul pentru serviciul actelor de stare civilă.

Și ca să nu mai existe nici o nedumerire pentru ofițerii de stare civilă, cum să procedeze la înscrierea copiilor naturali, trebuie să se lămurească chestiunea și printr'un text de regulament care să fie pus în armonie și cu art. 304 din codul civil, modificat prin legea dela 15 Martie 1906.

S'ar putea introduce această lămurire în art. 22 din regulament, modificându-se articolul în chipul următor:

Înștiințarea despre nașterea unui copil se face de tată, de moașă sar de oricine s'a întâmplat a fi față la naștere.

Înștiințarea despre găsierea unui copil, se face de cine l'a găsit.

Orice abatere dela acestea se pedepsește conform art. 276 din codul penal.

La înștiințarea despre nașterea unui copil natural, ofițerul de stare civilă nu va înscrie numele tatălui decât dacă acesta însuș o cere, în persoană sau prin împuternicit cu procură în regulă. Numele mamei nu-l va înscrie, decât dacă declarantul și martorii vor afirmă că cu învoirea ei îi declară numele, făcându-se mențiune despre această afirmare în registrul de stare civilă. Altfel copilul va fi înscris ca din părinți necunoscuți, cu numele și prenumele ce le vor arăta declarantul.

Orice abatere dela acestea se va pedepsi conform art. 125 din codul penal.

GEORGE D. NEDELCO

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA I.

Audiența dela 20 Septembrie 1910

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

V. C. cu Consiliul de disciplină al corpului de avocați din *

AVOCAT. — RECLAMĂ NEPERMISĂ. — SUSPENDARE. — ART. 23 ȘI 57 DIN LEGEA DE ORGANIZARE A CORPULUI DE AVOCAȚI.

Faptul unui avocat de a trimite împlicinaților cu câteva zile înainte de termenul judecăței proceselor, cartea sa de vizită, împreună cu o adresă

cuprinzătoare de sfaturi, constituie un mijloc de a dobândi clientela, o reclamă incompatibilă cu demnitatea profesiei de avocat, și prin urmare avocatul care a uzat de un asemenea mijloc de reclamă, are a suferi pedeapsa suspendării, potrivit dispozițiilor art. 23 și 57 din legea de organizare a corpului de avocați.

No. 466. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de V. C. contra deciziei Curții de apel din Iași, secț. II, No. 1 din 1910.

S'a ascultat d-l avocat Siliu Rădulescu, în dezvoltarea motivelor de casare.

Curtea, deliberând,
Asupra motivului I de casare :

I. «Omisiune esențială și lipsă de motivare.

«Curtea a omis a se pronunța asupra excepției de nulitate ce am invocat cu privire la insuficiența și nelegalitatea instrucțiunii dela prima instanță, acest mijloc de apărare fiind de natură dirimantă, de oarece, conform art. 53 alin. 3 din legea avocaților, instrucția trebuie să fie scrisă chiar și atunci când ea s'ar completa prin instrucția orală.

«Însă, în specie, pentru faptele cari au constituit principala bază a condamnării, nu s'a făcut nici un fel de instrucție. Am fost condamnat pentru fapte ce nu mi s'au adus la cunoștință conform legii.

«Dispozițiile art. 53 alin. 3 sunt imperative: consiliul poate judeca numai după instrucția scrisă, de unde urmează că nulitatea este virtuală când legea nu este observată».

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, Curtea de apel a respins ca nefondat apelul făcut de recurent în contra deciziei consiliului de disciplină al corpului de avocați din *, prin care recurentul este suspendat pe timp de 10 zile din exercițiul profesiei de avocat, pentru că prin faptul că a solicitat clientela sub formă de adresă tipărită, cuprinzătoare de sfaturi către săteni, la care adăoga și cartea sa de vizită cu adresa sa, a întrebuințat mijloace incompatibile cu demnitatea avocaților, jignind astfel delicateța profesiei și prestigiul corpului de avocați;

Considerând că, din lucrările aflate în dosarul baroului corpului de avocați din *, se constată că recurentul a fost pus în cunoștință de faptul ce i se impută, că s'a apărat asupra acestui fapt și că instrucțiunea faptului este constatată prin acte scrise, aflate în acel dosar;

Că, Curtea de apel, întemeindu-se pe acea instrucțiune scrisă pentru a stabili faptul comis de recurent, motivul de casare este inexact în fapt și urmează să fie respins.

Asupra motivului II de casare :

«II. «Greșita interpretare a art. 23 din acea lege, intrucât acest articol nu oprește anunțarea unui avocat prin cărți de vizită, cum pretinde Curtea, și nici limitează modurile de anunțare, ci numai oprește reclama, arătând ce anume indicațiunile trebuie puse în firma unui avocat și prin urmare și în cărțile sale de vizită, când îi servese de firmă.

«Delicateța profesiei nu poate fi atinsă când un avocat nu calcă legea.

«Anunțarea prin cărți de vizită este un mod derivat din anunțarea prin ziare. Cuprisul art. 23, în ce privește modurile de anunțare, este enunțativ, și nicidecum limitativ».

Considerând că art. 23 din legea pentru organizarea corpului de avocați interzice avocaților de a întrebuința, pentru dobândirea clientelei, mijloace incompatibile cu demnitatea lor;

Considerând că, în speță, Curtea de apel a apreciat că faptul recurentului de a trimite împričinaților, cu câteva zile înainte de termen, cartea sa de vizită împreună cu o adresă cuprinzătoare de sfaturi, constituie un mijloc de a dobândi clientela, care este incompatibil cu demnitatea avocaților;

Considerând că, față cu această constatare de fapt a instanței de fond, care scapă de sub controlul Curții de casație, Curtea de apel a făcut o justă aplicare a art. 23 și 57 din legea corpului de avocați, când a condamnat pe recurent cu pedeapsa suspendării din exercițiul profesiei de avocat;

Că, prin urmare, și acest motiv este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența dela 18 Noembrie 1910

Președinta d-lui Eftimie Antonescu, președinte

Const Berlescu cu Primăria Capitalei

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — CONFLICT ÎNTRE PARTICULARI ȘI STAT. — JUDECATA LOR. — COMPETENȚA TRIBUNALELOR. — ART. 74 DIN LEGEA DE ORGANIZARE A CURȚEI DE CASAȚIE DIN 1910.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — ACT ILEGAL. — NEANULAREA LUI. — DAUNE.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — PRIMĂRIE. — RETRAGERE DE AUTORIZAȚIE. — ACT FĂCUT ÎN CALITATE DE PROPRIETAR. — DACĂ INSTANȚELE POT SĂ JUDECE LEGALITATEA LUI.

1° În urma legii de reorganizare a Inaltei Curți de casație din Martie 1910, prin art. 74, tribunalele au căderea de a judeca pricinile dintre particulari și Stat, județ, comună sau alte autorități publice, provocate prin vătămarea drepturilor particularilor prin actele administrative de autoritate, iar judecata în acest caz are a se face conform principiilor generale de drept, însă de urgență și cu precădere asupra celorlalte afaceri.

2° În cazul când autoritatea judecătorească are a discuta actele de autoritate vătămătoare particularilor, ea judecă numai legalitatea actului autorității, fără însă a-l putea anula, iar ca consecință a constatării acestei ilegalități, și ca mijloc de coercițiune contra autorității dela care emană actul ilegal, instanțele judecătorești pot condamna autoritatea administrativă la daune atât materiale cât și morale, conform dreptului comun.

3° Instanțele judecătorești nu pot judecă legalitatea retragerii unei autorizări de împrejmuire acordată de primărie, decât dacă se constată că primăria, cu dela sine putere, a retras acea autorizațiune, iar nicidecum atunci când primăria, în calitate de proprietară a terenului, refuză continuarea efectelor unei autorizațiuni dată prin eroare și contrar atât drepturilor, cât și îndatoririlor ce are ca proprietară a acelui imobil, de oarece instanțele judecătorești nu pot, pe calea sumară dată de art. 74 din legea de organizare a Curței de casație, să se pronunțe asupra unei chestiuni care are de obiect acțiunea în revendicare.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea făcută de d-l Constantin Berlescu în contra primăriei Capitalei prin petiția înreg. la No. 21123 din 1910;

Având în vedere că această acțiune, făcută conform art. 74 din legea de organizare a Curței de casație, are de obiect: 1) constatarea cum că primăria Capitalei prin retragerea autorizațiunii de împrejmuire cu No. 5239 din 1910 dată de dânsa, a săvârșit un act administrativ de autoritate ilegal, pentru care cere ca tribunalul să oblige pe primărie să respecte autorizația dată și să revoace măsurile de oprirea continuării lucrărilor de împrejmuire; în al doilea loc și ca consecință, condamnarea primăriei la daune cominatorii pe fiecare zi de întârziere cât se va aprecia de tribunal; iar în al treilea rând, condamnarea primăriei la 10.000 lei, daune-interese materiale și morale pentru faptul că primăria l'a oprit pe reclamant de a-și împrejmui locul, cum și condamnarea la cheltueli de judecată;

Având în vedere actele prezentate de părți, concluziunile orale și înscris, depuse de dânsule ca și planurile și schițele de plan depuse de primăria Capitalei;

Având în vedere că din toate acestea rezultă în fapt următoarele:

Reclamantul Constantin Berlescu, socotindu-se proprietarul locului din șoseaua Viilor, colț cu strada Șerban-Vodă, cere primăriei Capitalei, în Aprilie 1910, autorizațiunea de a împrejmui acest loc. Primăria Capitalei dă la 22 Aprilie 1910, autorizațiunea cerută, cu rezerva făcută de primărie de a-și valorifica pretențiunile sale de proprietate asupra acelui loc. Posterior dărei acestei autorizațiuni, primăria Capitalei făcând cercetare în arhivă și în lucrările sale tehnice, găsește acte care, după credința sa, învederău că locul a cărui împrejmuire se cere, îi aparține exclusiv ca proprietate. Atunci, la 21 Iulie a. c. revoacă autorizațiunea cu No. 5239 din 1910 și concomitent cu aceasta, oprește de fapt pe reclamant de a continua împrejmuirea locului.

Contra acestui act administrativ de autoritate al primăriei, socotit ca făcut fără drept, reclamantul a pornit acțiunea de față, al cărei obiect s'a arătat mai sus.

Reclamantul în susținerea acțiunii sale s'a întemeiat pe diverse acte, în special, pe actul de diată din 6 Februarie 1865, ca și pe actele alăturate de dânsul la dosar, din care, după dânsul, rezultă că este proprietarul terenului în litigiu și că deci rău i s'a retras autorizațiunea de împrejmuire ce i se dăduse. La această acțiune primăria Capitalei răspunde că a revocat autorizația pentru două motive: 1) fiindcă inginerul Martinescu, care a dat autorizațiunea No. 5239 din 1910, n'a fost funcționarul competent de a da o asemenea autorizare; 2) că chiar dacă ar fi fost funcționar competent și autorizațiunea bine dată, întrucât primăria se socotește că a fost și este proprietara terenului în litigiu, dânsa cu drept cuvânt a revocat autorizarea, mai ales că în nici un chip terenul nu l'ar fi putut dobândi reclamantul Berlescu, ca fiind un domeniu public.

Având în vedere că față cu acțiunea reclamantului, cu obiecțiunile primăriei și cu dispozițiunile art. 74 din legea de organizare a Inaltei Curți de casație, tribunalul cată să cerceteze dacă actul de revocare a autorizațiunii, făcut de primăria Capitalei, este un act ilegal, dacă primăria cu temeinice motive a revocat acea autorizare, și în cazul când n'a avut temeinice și legale motive, ce daune a pricinuit reclamantului;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 74 din citata lege, tribunalul are căderea de a judecă pricinile dintre particulari și Stat, județe, comune sau alte autorități publice, provocate prin vătămarea drepturilor particularilor prin actele administrative de autoritate; judecata în acest caz se face conform principiilor generale de drept, însă de urgență și cu precădere asupra celorlalte afaceri;

Considerând că discutarea actelor de autoritate vătămătoare particularilor poate veni în două moduri înaintea justiției: 1) ori pe calea călcării de către particulari a unei dispozițiuni, ordonanță sau regulament administrativ, caz în care particularul este chemat la răspundere penală sau civilă, sau la amândouă, cu care ocazie dânsul poate pune în discuție legalitatea dispoziției, ordonanței sau regulamentului administrativ, pretins călcat; 2) ori pe calea refuzului autorității administrative de a executa o anume măsură a sa față de particular, sau o revenire la unele măsuri și dispozițiuni acordate particularului, caz ca în speță, în care de asemenea se poate pune în discuție legalitatea măsurii administrative, de data aceasta punându-se direct și individual chestiunea legalității actului, față de particularul ce se pretinde vătămat;

Considerând că, în ambele cazuri, autoritatea judecătorească judecă numai legalitatea actului autorității, constată dacă actul este făcut cu abatere dela lege, regulament, dispoziție sau ordonanță, fără ca să poată decretă anularea actului administrativ vătămător particularului, aceasta nefiind în căderea sa a o face; autori-

tatea judecătorească nu va ține seamă de acel act ca ilegal făcut și ca consecință a acestei constatări și ca mijloc de coercițiune contra autorității dela care emană actul, o condamnă la daune-interese materiale și morale, după regulile dreptului comun;

Considerând că, în speță, actul de revocarea autorizației No. 5239 din 1910, venit în discuție în al doilea mod posibil, nu constituie un act ilegal, un act nedrept din partea primăriei, care să fi pricinuit vătămare reclamantului Berlescu, de oarece din actele ce le-a prezentat primăria, datând dela 1859 încoace, ar părea că rezultă că dânsa a fost *ab origine* proprietara locului dintre șoseaua Viilor și strada Șerban-Vodă și că dânsa întemeindu-se pe aceste acte, s'a socotit și se socotește în drept de a fi considerată ca proprietara locului devenit, după dânsa, domeniu public, ca piață publică, drept la care reclamantul nu poate opune nici un titlu formal și nediscutat, legalmente vorbind, care să înlăture pretențiunile primăriei, fără a mai fi nevoie de o judecată separată asupra dreptului ce fiecare dintre părți pretinde;

Considerând că din actele prezentate de părți se vede în definitiv că fiecare dintre dânsurile reclamă proprietatea terenului în litigiu, una, pe temeiul titlurilor vechi de proprietate, ca și a actelor ulterioare, din care s'ar părea că rezultă că terenul în litigiu a făcut parte dintr'o piață publică, decretată și înființată în anul 1859, prin o încheiere a consiliului comunal, întărită de Ministerul de interne; cealaltă, reclamantul, pe temeiul actelor, a testamentului autorului său și în special pe posesia ce ar fi rezultând în favoarea sa din anume acte; însă, și una și alta dintre aceste pretențiuni urmează a fi vidate pe calea unui proces ordinar, fie pornindu-se acțiune în revendicare, fie acțiune posesorie, după cum fiecare se vor crede în drept și va avea interes a o porni;

Considerând că, în aceste condițiuni, primăria Capitalei socotindu-se proprietară a locului, dacă a revocat autorizația ce de altfel o dăduse cu rezerva drepturilor sale de proprietate asupra locului, prin aceasta n'a făcut un act nedrept, un act contrariu legilor, de oarece dânsa ca și oricare particular ce se pretinde proprietar pe un teren, nu poate fi obligată să dea și să creeze adversarului său, care pretinde același drept, titluri, acte și fapte din care s'ar putea trage în urmă concluziuni pentru îndepărtarea ei din drepturile ce le are și înțelege a și-le reclama. Primăria Capitalei, în speță, ca autoritate comunală, nu a făcut prin actul de revocare decât un act ce-i impunea calitatea sa ce cumulează de proprietară a averii comunei, de bună veghețoare a conservării patrimoniului ei, deci nu a făcut un act ilegal;

Considerând că intru determinarea legalității actului de autoritate al primăriei, câtă a se avea în vedere în mod aprioric și împrejurarea că dânsa, nu în mod arbitrar, închipuit și pentru utilitatea învederării legalității

ței actului său de revocare, s'a crezut și se crede proprietara acelui teren; dânsa s'a socotit și se socotește proprietara acelui loc, sprijinindu-se pe acte și în această calitate a înțeles a se opune la actul de împrejmuire al reclamantului. Chestiunea, prin urmare, în toate cazurile urmează a fi vidată separat de instanțele judecătorești, nu pe calea aceasta extraordinară de judecată, cu o competență redusă când n'ai căderea de a discuta decât legalitatea actului de autoritate pretins vătămător și în caz de constatare negativă, fixarea daunelor;

Considerând că, a se pretinde că în această acțiune *sui generis*, urmează și este posibilă cercetarea pretențiunilor ce se rezolvă în mod obișnuit pe calea revendicării, deducându-se aceasta din cuvintele «conform principiilor generale ale dreptului», întrebuințate de legiuitor în art. 74 din legea de organizare a Curței de casație, aceasta însemnează a se susține o idee, care nu rezultă deloc nici din text, nici din spiritul legii, ba este cu totul opusă celei avută de legiuitor în vedere, fiindcă expresiunea de mai sus însemnează și a ținut să însemneze că acțiunea în daune-interese, derivătoare din actul ilegal administrativ de autoritate, se judecă numai sub această formă de instanțele ordinare și conform principiilor generale de drept, ca opozit al formei contenciosului, organizat prin legea din 1905 a Curței de casație, când rezolvă numai anularea măsurii administrative, fără altă sancțiune;

Considerând că, în speță, numai când dreptul de proprietate ar fi cert și bine definit și lichidat judecătorește în favoarea reclamantului Berlescu, iar primăria cu dela sine putere și fără nici un motiv legal, ar fi retras o autorizare de împrejmuire, ce ar fi dat reclamantului, numai atunci ilegalitatea măsurii ar fi putut fi constatată și ca consecință a acestuia condamnarea la daune ar fi urmat;

Considerând că față de acestea, primăria crezându-se în tot dreptul ei de proprieiară de a refuză continuarea efectelor autorizației date prin eroare și contrar drepturilor ce are ca și a îndatoririlor ce i se impun, ca proprietară a averii comunei, bine a revocat autorizația care putea să fie interpretată ulterior în defavorarea pretențiunilor sale de proprietară; n'a făcut prin aceasta un act ilegal de autoritate, încât din acest punct de vedere obiecțiunea a doua invocată de reprezentantul ei este temeinică și produce ca consecință respingerea acțiunii reclamantului, fără măcar a mai fi nevoie de a discuta prima obiecțiune dedusă din necunoștința funcționarului primăriei care a dat și semnat autorizațiunea revocată ulterior.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, respinge ca nefondată acțiunea.

Semnați: Eft. Antonescu, I. Manu, L. Ștefănescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

TRIBUNALUL DIN MONTPELLIER

— 15 Decembrie 1969 —

BESPONSABILITATE. — MEDIC. — CHIRURG. — OPERAȚIE CHIRURGICALĂ. — ANESTEZIE PRIN CLOROFORM. — MOARTEA BOLNAVULUI. — LIPSA DE RESPONSABILITATE DIN PARTEA CHIRURGULUI OPERATOR.

Nu este întemeiată acțiunea în daune exercitată contra unui medic-chirurg, în caz de moartea bolnavului în cursul unei operații, atunci când moartea a fost pricinuită prin cloroform, dacă nici o greșală profesională nu se stabilește contra medicului operator, care a făcut operația după cererea tatălui bolnavului, în asistența medicului curant al acestuia din urmă, și cu îndeplinirea tuturor precauțiilor uzitate în asemenea materie.

(Din *Pand. Périod.* 1910, *Bulletin des sommaires*, 2, p. 16).

Observațiune.— Vezi asupra cazurilor în cari medicii pot fi declarați civilmente sau penalicește responsabili, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, tom. V, pg. 442 urm., și numeroasele autorități citate acolo. S. R.

Centenarul Baroului din Paris

Săptămâna trecută au avut loc la Paris, serbările organizate de Ordinul avocaților pentru comemorarea restaurării lui în 1810.

Aceste serbări au debutat în chipul cel mai amabil. Bătrânul ordin a voit mai întâiu de toate să serbeze tinerețea. Baroul, împreună cu invitații săi, s'au întrunit în Palatul justiției și formând un impozant cortegiul, s'au dus în sala Bibliotecii, unde a avut loc conferințele stagiilor.

În capul cortegiului mergea d-l Busson-Billault, decanul Baroului, între d-l comandor Scipioni Luppachioli, președintele Ordinului avocaților din Roma, a cărui togă neagră împodobită cu eghilite de aur părea o uniformă militară, și d-l Plum Kett, decanul din Dublin, care împreună cu confracții săi engleji, reprezentanții barourilor britanice, d-l Unterden, sir W. D. Kawline, sir Jaypere, d-l Vosey Knox, esq., și sir Reginald Dyke, au făcut succesul cortegiului. În adevăr, cu perucile lor pudrate și frizate de odinioară și îmbrăcați în mantale de mătase, sub care strălucea aurul unor lanțuri splendide, păreau niște străbuni din secolele trecute reinviați, amestecați în mulțimea modernilor din ziua de azi.

După dâșii veneau d-nii Botson, decanul ordinului avocaților din Bruxelles, d-l Emile Wilhelmy, decanul din

Luxembourg, președintele Federațiunii avocaților belgieni, îmbrăcați în toge franceze; apoi d-l M. Antonescu, decanul nostru din București, și doctorul Koerner, din Praga, în frac; Abdul-Kahnan Adil-bey, din Constantinopol, în redingotă neagră, cu fesul roșu pe cap.

Cortegiul a urcat treptele Curței de apel și a pătruns la primul-președinte, d-l Forichon, care împreună cu procurorul general, d-l Fabre, așteptau în somptuosul cabinet al primei camere, pe reprezentanții străinătății.

După ce urează oaspeților bunăvenire, cei doi magistrați, în robe roșii cu hermine, se asociază la defileu și pornesc în capul cortegiului alături de decanul Billault.

Ajunși în sala de conferințe a Bibliotecii, fiecare își ia locul rezervat și decanul declară ședința deschisă. Se procedează la distribuirea premiilor conferențiarilor laureați, după care d-l Buisson-Billault ține un lung discurs asupra Istoriei universale a baroului, dela Fenicienii până în secolul XX.

Se dă apoi cuvântul tinerilor, d-nii Charpentier și de Chauverau, primul și secundul secretari ai conferinței, cari evoacă la rândul lor imaginea străbunilor. Fostul ministru al justiției, Hébert, fu lăudat, nu fără oarecare prejudiciu, grație ironiei crude a panigeristului său; iar procesul d-nei Lafarge a fost povestit în felul lui Balzac, într-o pagină superbă de cronică judiciară filosofică.

În cursul serei, d-l Busson-Billault a dat o recepție din cele mai strălucite, la care baroul, magistratura, corpurile judiciare, literile, artele și politica au fost eminent reprezentate.

Serbările începute Sâmbătă 10 Decembrie st. n., s'au terminat Duminecă seara, printr'un banchet, care a avut un caracter impozant de solemnitate prin prezența președintelui Republicii, care l-a prezidat.

Banchetul a avut loc în vasta sală a pașilor perduți din Palatul Justiției. Au luat parte 1350 oaspeți, dintre cari 130, persoanele oficiale și invitații străini la masa de onoare, iar restul la 33 mese așezate perpendicular.

D-l Busson-Billault a ținut cel dintâiu un toast foarte aplaudat, vorbind despre originile baroului din Paris și adresând un salut de bună venire reprezentanților străini. După care, primul-președinte Forichon și d-l Girard, ministrul justiției, au celebrat, la rândul lor, gloria și devotamentul Ordinului, această instituție pe care d'Aguiseau a proclamat-o «tot atât de veche ca și magistratura, tot așa de nobilă ca virtutea, tot așa de necesară ca și justiția».

În fine, președintele Republicii, lăudând de asemenea gloria și meritele ordinului, a ridicat paharul în onoarea Baroului, pentru mărirea lui în prezent și în viitor și pentru invitații săi cari unesc într'un gând comun cultul dreptului cu pasiunea justiției.

Discursurile au fost aplaudate cu căldură și serbările s'au sfârșit fără ca nimic să fi alterat succesul lor strălucit și legitim.

S. R.